

ÖZ

Yazar :	Adilet Cumaeva
Üniversite :	Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi
Ana Bilim Dalı :	Maliye
Tezin Niteliği :	Yüksek Lisans Tezi
Sayfa sayısı :	xiv +85
Mezuniyet Tarihi :	02.06.2015
Tez Danışmanı :	Doç.Dr. Damira Caparova

KIRGIZİSTAN'DAKI VERGİ SİSNEMİNİN GELİR DAĞILIMINA ETKİSİ: GELİR VERGİLER ÖRNEĞİNDE

Vergi ile ilgili ne gibi sorun olursa olsun her ülkede büyük tartışmalar yaratır. Vergi konusunda her türlü aksaklıklar, olumsuzluklar olabilir. Vergi türü,hacmi, vergi oranı,vergi yükü, vergilerin fonksiyonu, vergi yönetimi gibi konularda her ülke ekonomisi için uygun politikayı seçmek zordur.

Çalışmada vergi sisteminin fonksiyonlarına, özellikle vergilerin gelir dağılımı fonksiyonuna önem verilmiştir. Bu fonksiyonun ülkeydeki sosyal duruma olan katkısı vurgulanmış ve onu etkileyen şart ve durumlara da dikkat edilmiştir. Bununla beraber yabancı ülkelerde başarıyla uygulanmakta olan vergi sistemleri örnek olarak gösterilmiştir.

Ekonomide adil gelir dağılımını sağlamada büyük rolü artan oranlı vergiler oynamaktadır. Kırgızistan'da ne tür vergilerin kullanılması gerektiği konusunda bugüne kadar tartışılmaktadır. Hangi vergiler daha etkilidir: artan oranlı mı ya da sabit oranlı?

Analizde adı geçen soruya optimal olan cevap aranmıştır. Teoriden başka son yıl verileri kullanılarak statik analize de yer verilmiştir.

Sonuçta artan oranlı vergilendirmenin olumlu ve olumsuz yönleri,adil gelir dağılımında vergi sisteminin sosyal sektör açısından bu fonksiyonun önemine yer verilmiş ve gerekli öneriler yapılmıştır.

Anahtar kelimeler: vergi, vergilendirme,vergi sistemi, artan oranlı vergilendirme,vergi oranı,vergi fonksiyonları.

КЫСКАЧА МАЗМУНУ

Даярдаган :	Адилет Жумаева
Университет :	Кыргыз – Түрк «Манас» университети
Бөлүмү:	Финансы
Багыты:	Финансы
Иштин сыпаты:	Магистрдик диссертация
Беттердин саны:	xiv +85
Бүтүрүү датасы:	02.06.2015
Илимий жетекчisi:	э.и.к. доц. Дамира Жапарова

КЫРЫГЗСТАНДАГЫ САЛЫК ИСТЕМАСЫНЫН КИРЕШЕНИН БӨЛҮНҮШҮНӨ ТИЙГИЗГЕН ТААСИРИ: КИРЕШЕ САЛЫГЫ МИСАЛЫНДА

Салык темасында кандай гана суроо болбосун бул ар дайым, ар өлкөдө көп талкуу жаратаар маселе. Бул сектордо кемчиликтер, жетишсиздиктер, тартыш ойлор болгон, бар жана болуп келе берет. Мыизамдык ченеми, салыктардын түрлөрү, көлөмү, пайыздары, алардын оордугу, алардын функциялары, аларды администрациялоо, иш жүзүнө ашыруу процесси; булардын баарын шайкеш келтирип кайсы бир өлкө үчүн эң ылайыктуу түрдө болгондой бир система куруу жецилгө турбайт.

Магистрдик ишибизде, салык системасынын негизги функциялары, анын ичинде кайра бөлүштүрүү функциясына кеңири маани берилип, ири изилдөөгө алынат. Бул функцияны аткарылышы кандай жагдайда жана эффективдүүлүгүн жогорулатууга кандай шарттар мүмкүндүк берери айтылат.

Кыргызстанда салыктандыруу системасында көптөн бери эки тараптуу ой жаратып келе жаткан дагы бир маселе: салыктандырууда пропорционалдуу же прогрессивдүү пайыздык ставканы колдонуу эффективдүү болобу?

Ишибиздин нугунда бул суроого жооп издөө аракети кылынат. Бир гана жеке ойлор айтылбастан аларды бекемдөөчү анализдик жыйынтыктар чыгарылат: Статистикалык маалыматтарды колдонуу менен буга чейин Кыргызстанда жасалган бул багытта изилдөөлөр анализге алынат. Объективдүүлүк максатта чет өлкөлүк ийгиликтүү жана ийгиликсиз мисалдары да анализденет.

Азыр колдонулуп жаткан салык ставкасы менен (пропорционалдуу) прогрессивдүү салык ставкаларынын теориялык аспектилеринен тышкары, анализдин жыйынтыктарына таянып «он» жана «терс» жактары белгиленет, сунуштар чыгарылат.

Ачкыч сөздөр: Салык, салыктандыруу, прогрессивдик ставка, салыктык пайыздар, салык функциялары, кайра бөлүштүрүү, адилеттүүлүк, мамлекеттик киреше, бюджет.

АННОТАЦИЯ

Исследователь :	Адилет Жумаева
Университет :	Кыргызско – Турецкий университет «Манас»
Отделение:	Финансы
Направление:	Финансы
Вид исследования:	Магистрская диссертация
Количество страниц:	xiv + 85
Дата окончания:	02.06.2015
Научный руководитель:	к.э.н. доц. Дамира Жапарова

ВЛИЯНИЕ НАЛОГОВОЙ СИСТЕМЫ КЫРГЫЗСТАНА НА РАСПРЕДЕЛЕНИЕ ДОХОДОВ: НА ПРИМЕРЕ ПОДОХОДНОГО НАЛОГА

Каков бы вопрос не возник в тематике налогов, всегда и везде порождает бурю обсуждений. Этот экономический сектор, а именно налоговая система всегда была, есть и будет полна противоречивых взглядов, мнений. Не возможно построить идеальную налоговую системы, где в сочетании будут действовать все элементы налоговой системы, законодательная основа и её администрирование в реализации функций и целей налогов.

В нашей работе, изучены исполнительность функций налоговой системы КР, особое значение выделено функции распределения доходов. Подчеркнули социальную направленность и важность данной функции, обозначили какие условиях и обстоятельствах влияют на её эффективность. Привели примеры с зарубежных стран, успешно развивающих свою налоговую систему.

Одним из путей решения в вопросе о не справедливом распределении доходов между населением – является прогрессивная ставка налогов. Что не первый год уже

дискусируется в Кыргызстане: Что эффективнее использовать пропорциональное налогообложение или прогрессивное?

В основе нашего анализа – лежал поиск оптимального ответа на этот вопрос. Анализировались не только теоретические аспекты, проводился анализ на основе статистически данных по Республике за последние 10 лет, прогнозировались ожидаемые результаты на основе экстраполярных расчетов.

В конце, опираясь на результаты анализа, выводя положительные и отрицательные стороны от введения прогрессивной ставки налогов, показана важность влияния налоговой системы в справедливом распределении доходов между населением, социальная значимость данной функции для государства как показатель экономического развития страны. А также предложены пути по их решению.

Ключевые слова: Налоги, налогообложение, налоговая система, прогрессивная ставка налогов, налоговые ставки, функции налогов, распределение налогов, справедливость, государственные доходы, бюджет.

ABSTRACT

Researcher :	Adilet Zhumaeva
University :	Kyrgyz – Turkish Manas University
Discipline :	Finance
Type of study :	Master Dissertation
Number of pages :	xiv + 85
Date of graduation :	02.06.2015
Research supervisor :	Associate professor Damira Zhabarova

IMPACT OF TAX SYSTEM ON INCOME DISTRIBUTION IN KYRGYZSTAN: CASE OF PERSONAL INCOME TAX

Almost everything related to the subject of taxes always creates ample amount debate. This economic sector, namely the tax system, has always been, is and will be full of controversial views and opinions. It is impossible to setup an ideal tax system where all of the operational elements, legislative framework and its administration will work in harmony to implement the functions and objectives of taxation to the full extent.

In our work, executive functions of the tax system of the Kyrgyz Republic were studied, with special attention given to the distribution of income. We stressed the social aspect and importance of this aspect, stated the conditions and circumstances which influence its efficiency. Examples were provided from foreign countries which have successfully implemented tax system.

One way to address the issue of unfair distribution of income among the population is a progressive tax rate. The question of efficiency of using either proportional or progressive taxation has been discussed for years now.

In the basis of our analysis lay the desire of finding the best answer to this question. Beside theoretical analysis, statistical analysis was carried out based on data available within the last decade and forecasts were made using extrapolational calculations. In the end, based on the results of the analysis of the introduction of progressive tax rates, both positive and negative, the importance of the impact of the tax system in a fair distribution of income among the population and the social importance of this function for the state, as an indicator of economic development, was shown. Also, there were several solutions proposed.

Keywords: tax, taxation, tax system, progressive tax rates, tax rates, tax functions, distribution of taxes, justice, state income, budget.